

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Juuso Waldenin muistomerkki siirrettävä Jämsänkoskelle

Elvoi 21.06.2023 § 86
1105/10.03.01.00/2022

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh 040 747 7736

Valtuutettu Jouni Kotiaho ja yhdeksän valtuutettua on jättänyt 5.9.2022 valtuustoaloitteen, jossa on esitetty Juuso Waldenin muistomerkin siirtämistä nykyiseltä paikaltaan Jämsänkoskelle Nikkarinaukiolle. Allekirjoittajat esittävät edelleen, että muistomerkin ennallistamis- ja kunnostustöitä kiirehditään ja että muistomerkin uudelleen sijoittamisen yhteydessä järjestetään suuri kansanjuhla Juuso Waldenin kunniaksi.

Valtuustoaloitteeseen on pyydetty sivistystoimen näkemys:

Leena Kilpeläinen, sivistystoimenjohtaja 22.5.2023:

”Paperiteollisuuden ja Juuso Waldenin muistomerkin kunnostuksen ja sijoittumisen lähtökohtana on ollut kaupunginvaltuuston vuodelle 2023 hyväksymä talousarvion investointisuunnitelma ja v. 2024-2035 taloussuunnitelma. Kunnostustoimet on suunniteltu nykyiselle paikalleen.

”Paperiteollisuuden ja Juuso Waldenin muistomerkin kunnostus Heikki Häiväojan Juuso Waldenin ja seudun paperiteollisuuden muistomerkiksi suunnittelema kaksiosainen patsas sijaitsee entisen pääkirjaston alueella. Patsas on paljastettu 28.8.1988. Patsas muodostuu paperiteollisuutta kuvaavasta kivitela-patsaasta sekä Juuso Waldenin piirteitä kuvaavasta reliefistä. Patsaan kunnostus on aloitettu 2022 Juuso Waldenin muotokuvan kunnostuksella ja nykyisen korjauskelvottoman betonijalustan sekä ympäröivän kivetysalueen poistamisella. Patsas kunnostetaan nykyiselle paikalleen, mutta reliefi käännetään katsomaan saapumistielle.

Kunnostetun muotokuvan ja uuden graniittijalustan asennuksen sekä patsasalueen betonikivetyksen ja valaistuksen uudistamisen kustannukset ovat arviolta yhteensä 17 500 € (alv 0 %). Patsaan isomman osan, paperiteollisuutta kuvaavan kivitela-patsaan kunnostuksen kustannusarvio on 12 500 € (alv 0 %) pitäen sisällään kivien ja betonijalustan puhdistamisen, betonijalustan pintakäsittelyn sileäksi sekä puuttuvien kivelementtien nostamisen takaisin ja kiinnittämisen paikoilleen. Patsaan nykytila ja korjaustoimet dokumentoidaan museoviranomaisten ohjeiden mukaisesti.” (investointisuunnitelma s.101)

Päätöksen muistomerkin teettämisestä ja sijainnista on tehnyt Jämsän kaupunki. Nykyisessä paikassaan muistomerkki on osa fyysistä maisemaa

ja myös osa yhteistä mielen maisemaa. Sen sijainti on keskeinen ydinkeskustan sisääntuloalueella.

Muistomerkin siirto tuottaa lisäkustannuksia suunnittelun osalta (paikka, muistomerkin sijoittamisen suunnittelu valittuun paikkaan ja mahdolliset luvat) ja siirron osalta. Muistomerkin kunnostustyöt aloitettiin v. 2022 ja ne jatkuvat v. 2023.

Kiitän osaltani tehdystä aloitteesta. Aloitteessa on nostettu esiin aivan perustellusti taidekokoelmaan kuuluvan muistomerkin korjaustoimenpiteiden välttämättömyys. Samalla se tuo esiin taidekokoelman, tässä tapauksessa muistomerkin, merkityksellisyyden yhteisöllemme. Muistomerkin kunnostaminen osaltaan varmentaa yhteisöllemme tärkeän kulttuuriperinnön siirtymisen tuleville sukupolville.”

Nikkarinaukio sijoituspaikkana

Nikkarinaukiolla on voimassa oleva asemakaava kaavamerkinnällä AL-asuin-liike- ja toimistorakennusten korttelialue sekä LPA – autopaikkojen korttelialue. Kaavan puolesta Nikkarinaukio ei ole paras mahdollinen sijoituspaikka muistomerkillä. Vaikka aukio on harvakseltaan kokonaisuudessaan käytössä, muistomerkin tuominen siihen haittaisi aukion käytettävyyttä.

Muistomerkki on suuri ja raskas. Mikäli muistomerkki päätettäisiin siirtää nykyiseltä paikaltaan Nikkarinaukiolle, edellyttäisi se suunnittelutyötä, maaperätutkimuksia, muistomerkin alustan kantavuuden varmistamista maanrakentamisen keinoin, muistomerkin ympäristön kohentamista, kuljetuksen hankintaa, siirron aikaisia vakuutuksia sekä lupien hakemista. Myös Keski-Suomen museon lausunto asiaan tarvittaisiin. Kokonaiskustannusarviota siirtämisestä ei ole mahdollista esittää ennen maaperätutkimuksia ja siirron mahdollistavaa suunnittelutyötä.

Yhteenveto

Taideteos on suunniteltu ja toteutettu ja nyt sitä korjataan nykyiselle paikalleen. Muistomerkki on osa fyysistä maisemaa ja elävää kaupunkiympäristöä. Seppolan koulun, vanhan lukion ja jo puretun kirjaston alueelle laaditussa ideasuunnitelmassa alueelle on suunniteltu liikunnan lisäksi kulttuuritoimintoja. Alue soveltuu myös kaavamerkinnältään YOUV (opetus-, urheilu-, hui- ja viihdetarkoituksia palvelevien rakennusten korttelialue) muistomerkin sijaintipaikaksi.

Muistomerkin kunnostamisen kustannukset nykyiselle sijoituspaikalleen ovat 30 000 € (alv 0%). Muistomerkin siirtäminen todennäköisesti vähintään tuplasi kustannukset.

Edellä esitetyn perusteella ja kaupungin taloudellinen tilanne huomioon ottaen Juuso Waldenin muistomerkin säilyttäminen nykyisellä paikallaan on tarkoituksenmukaista.

Kiitämme aloitteen tekijöitä tärkeän asian esiin nostamisesta.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta hyväksyy seliteosan mukaisen vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle hyväksymistä varten.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.